

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 998/2 Prot.

Tiranë, më 03 . 10 . 2024

V E N D I M

Nr. _____, datë 03 . 10 . 2024

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, bazuar në nenin 32, pika 1, shkronja “a”, të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”¹, të ndryshuar, shqyrtoi ankesën nr. 146 Regj., datë 03.07.2024, paraqitur nga subjekti ankues znj. E. K, kundër gazetarit E. L dhe Portalit që ai administron, Priza. Al², në të cilën pretendohet diskriminim për shkak të pamjes së jashtme.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi³,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Në ankesën e paraqitur përpara Komisionerit, ankuesja, znj. E. K, parashtroi se: “Më datë 29.06.2024, ora 13:39, në portalin Priza. Al (www.priza.al) është publikuar një artikull me gjuhë fyese dhe denigruese, duke më cenuar personalitetin, dinjitetin, profesionin dhe figurën time.

¹ Në vijim do t’i referohemi me shkurtesën LMD.

² Të dhënat e subjektit u morën nga faqja zyrtare e Qendrës Kombëtare të Biznesit (QKB-së), Ekstrakti Historik i Regjistrimit Tregtar për të dhënat e subjektit “Shoqëri me Përgjegjësi të Kufizuar”.

³ Në vijim do t’i referohemi me shkurtesën Komisioneri ose KMD.

Në këtë artikull me gjuhë urrejtje ndaj meje, pasqyrohem në një fotografi ku kam qenë duke konsumuar një vakt dhe jam përndjekur duke u fotografuar nga persona të panjohur prej meje, të cilët nuk mund t'i identifikoj.

Në këtë artikull, unë në cilësinë e avokates përshkruhem me fjalor fyes përsa i përket profesionit dhe peshës trupore. Citoj pjesë nga artikulli:

...

“Fuçia” e avokatisë quhet E. K. Avokatja obeze...Sekserja apo “Fuçia” për shkak të dorës së rëndë të “gjobave” dhe pirjes së birrave pa limit.

“...Fuçia” K po hetohet...

...personazhe të botës së krimit, që e përdorin avokaten K, si korriere ndërlidhëse mes dy botëve, asaj të drejtësisë dhe krimit. Ne do të sjellim fakte të forta për këta tre obezë të mjekësisë dhe drejtësisë, jo për shëndetin e tyre të sëmurë, por për profesionin e tyre të përlyer me krim; për aktet e ndërgjegjjes së tyre të rrënuar, nga pija, bixhozi, makutëria dhe adulteria...”

Këtë lajm, me këtë gjuhë dhe një fotografi totalisht të stalker-uar e kanë publikuar në faqen zyrtare të www.priza.al, në rrjetet e tyre sociale Facebook dhe instagram.

Në dijeninë time ortak dhe administrator i kësaj faqeje është shtetasi E. L, i cili këtë lajm dhe foto i ka marrë dhe shpërndarë edhe në rrjetin social personal të tij, Facebook.”

Ankuesja shprehet se, shkrimi dhe postimi i artikullit të mësipërm, nuk mund të justifikohet në mënyrë objektive, të arsyeshme e të ligjshme, pasi përmban haptazi gjuhë urrejtjeje karshi saj.

Ajo citon se: *“Shqetësimi i krijuar, qoftë nga gjuha e urrejtjes ndaj meje apo publikimi i fotografisë së shkrepur në një ambient jo publik duke më përndjekur, vjen në formën e diskriminimit që ndodh në rastin e një sjelljeje të padëshiruar, kur lidhet me cilindo nga shkaqet e përmendura në nenin 1, të LMD-së, e që ka për qëllim apo efekt cenimin e dinjitetit të personit dhe krijimin e një mjedisi frikësues, armiqësor, përçmues apo ofendues për atë person”.*

Ankuesja kërkon nga Komisioneri: *“Marrjen e masave urgjente për rregullimin e pasojave të shkaktuara kundrejt meje, duke urdhëruar Portalin Priza. Al, të fshijë menjëherë artikullin nga faqja e web zyrtar dhe çdo rrjet social të tyre, si dhe gazetari E. L të fshijë postimin nga rrjeti i tij social Facebook⁴”.*

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri.

Në nenin 1 të ligjit nr. 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar parashikohet objekti i këtij ligji, duke u sanksionuar se:

“Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore,

⁴ Llogaria/faqja personale e Facebook-ut të tij.

moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”

Neni 7 i LMD-së, i ndryshuar, në pikën 1 të tij, parashikon se: *“Çdo veprim ose mosveprim i autoriteteve publike ose i personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë apo privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi ose grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta apo të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash, përbën diskriminim.”*

Bazuar në nenin 32/1/b të ligjit, Komisioneri ka kompetencë për të shqyrtuar shkeljet që i bëhen zbatimit dhe respektimit të parimit të barazisë në lidhje me këto shkaqe.

Përsa më lart, referuar në nenin 32, pika 2 dhe 33, të ligjit nr. 10 221, datë 04.02.2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, ka shqyrtuar çështjen duke ndërmarrë hapat si më poshtë:

Plotësimi i kriterëve formale të një ankese, për të vijuar me shqyrtimin administrativ të saj, është hapi i parë, që ndiqet nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, në bazë parashikimeve përkatëse ligjore. Ky detyrim i Komisionerit parashikohet shprehimisht në ligjin nr. 10221, datë 04.02.2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, si dhe në ligjin nr. 44/2015 *“Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”*.

Pas analizimit paraprak të ankesës, u konstatua se nga pikëpamja formale, ajo i plotësonte kërkesat e parashikuara nga neni 33/3 të ligjit 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar. Në këto kushte Komisioneri, filloi procedurat përkatëse për shqyrtimin e saj.

1. Me shkresën nr. 998/1, datë 08.07.2024⁵, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, ka njoftuar dhe kërkuar nga z. E. L, Administrator i Illyridium Media (Priza.AL), të njihet me qëndrimin dhe parashtrimet e tij, lidhur me pretendimin e palës ankuese.
2. Në vijim të njoftimit të ankesës së depozituar pranë KMD-së, pasi zarfi me kërkesën për informacion dërguar z. L nga KMD, është kthyer mbrapsht nga Shërbimi Postar, inspektori i çështjes nëpërmjet e-mailit datë 15.07.2024⁶, i ka dërguar z. L shkresën me nr. 998/1 prot., datë 08.07.2024, me qëllim njohjen me ankesën kundër tij, si dhe paraqitjen e parashtrimeve lidhur me pretendimin e ngritur nga subjekti ankues. Evidentojmë faktin se të dhënat për subjektin E. L janë marrë tek të dhënat e ekstraktit të Regjistrit Tregtar, në lidhje me subjektin *“Illyridium Media”*, me Administrator z. L.

⁵ Shkresë dërguar z. L, edhe nëpërmjet e-mailit datë 15.07.2024.

⁶ E-maillet kanë qenë të përsëritura edhe në datat 16.07.2024, 29.07.2024 dhe 09.08.2024.

Lidhur me mungesën e informacionit, parashtrimeve a qëndrimit të mbajtur nga ana e z. L, Komisioneri ka analizuar kontentin e materialeve të depozituara nga subjekti ankues.

Analiza e Komisionerit bazohet në shkrimin e bërë në portalin Priza.AL, me datë 29.06.2024 (akesuar në linkun: <https://www.priza.al/futjani-vrapit-nga-buldozeri-i-onkologjikut-boli-permbarimit-fucia-e-avokatise/>), shkrim i postuar gjithashtu edhe në faqen personale të facebook ut të z. L, si vijon:

“E. G mjeku kriminel i Onkologjikut, u quajt “Çufo i dhjamosur” nga analisti i njohur A. C. Vrapit epik i tij nëpër rrugicat e gjykatës, pas dhënies së masës së arrestit në shtëpi është një skenë qesharake por që të bën më shumë të vajtosh se kush ka në dorë frymën e fundit të shqiptarit të sëmurë me kancer. Mjeku në rrethin spitalor njihet me nofkën “buldozeri” për peshën trupore (+130kg), por dhe për dorën e rëndë të ryshfetit dhe të bixhozit që luan në kazino.

“Boli” i përmbarimit, R. B përmbaruesi që i vetëm bëri 6000 ankande për MCA, për të shitur mijëra prona që vlejnë mbi 700 milion euro, ka habitur mbarë shtetin me “shkathtësinë” e tij edhe pse është obez. Prokurorët e Tiranës dhe ata të SPAK po hetojnë bëmat e “Bolit” përmbarues që është njëkohësisht edhe ndërtues, në një kompleks pallatesh në zonën e Shkozës bashkë me një ish deputet të njohur të mazhorancës.

“Fuçia” e avokatisë quhet E. K. Avokatja obeze e implikuar me aferën e “Lendal”, mikrofinancës së kunatit të Guvernatorit G. S, bashkë me vëllezërit E dhe E. M, është një tjetër personazh i njohur në rrethet e sistemit gjyqësor, si sekserja apo “Fuçia” për shkak të dorës së rëndë të “gjobave” dhe pirjes së birrave pa limit. “Fuçia” K po hetohet për të paktën dy raste ku ka bërë sekseren në çështje që ka SPAK, disa ankande të Tirana Bank ku del e përfshirë edhe E. S, gruaja e Guvernatorit dhe lidhje me personazhe të botës së krimit, që e përdorin avokaten K, si korrierendërlidhëse mes dy botëve, asaj të drejtësisë dhe krimit.

A. C, tha në emisionin e G. D para dy ditësh, “Futjani vrapit nga obezët...”. Deklarim që bëri bujë por ai kishte edhe komente përveç bindjes së tij për këtë “damkosje” të personave + 130... Ne do sjellim fakte të forta për këta tre obezë të mjekësisë dhe drejtësisë, jo për shëndetin e tyre të sëmurë, por për profesionin e tyre të përlyer me krim; për aktet e ndërgjegjes së tyre të rrënuar, nga pija, bixhozi, makutëria dhe adulteria...”

III. Vlerësimi i fakteve dhe rrethanave të çështjes nga Komisioneri.

Dinjiteti i njeriut dhe të drejtat dhe liritë e tij, janë bazat e shtetit të së drejtës. Detyrimi i shtetit është, jo vetëm të mos i cenojë vetë ato, por ai duhet të marrë masa dhe të ofrojë garancitë e duhura për të garantuar mos cënimin e tyre nga privatët, pra shteti duhet të marrë të gjitha masat për t'i mbrojtur dhe për të garantuar gëzimin e tyre nga të gjithë individët. (Neni 3, i Kushtetutës së Shqipërisë)

Liria e fjalës dhe e shprehjes konsiston në një të drejtë themelore të njeriut. Kjo e drejtë luan rol thelbësor edhe në realizimin dhe mbrojtjen e të drejtave të tjera të njeriut. Koncepti i qytetarisë dhe i pluralizmit janë të perealizueshëm, nëse individëve nuk u jepet mundësia e shprehjes së lirë të mendimit. Toleranca ndaj mendimit të tjetrit dhe të ndryshmit, mundëson bashkekzistencën në shoqëritë bashkëkohore multikulturore.

Pavarësisht sa më sipër, liria e shprehjes mund të keqpërdoret në situata të caktuara, duke sjellë si pasojë shkeljen e të drejtave të personave të tjerë. Në emër të “lirisë së shprehjes”, individë dhe grupe të caktuara mund të shprehin ide për superioritet të një race, feje apo etnie të caktuar, me qëllim përçmimin e të gjithë atyre, që nuk i takojnë grupit “të tyre”, si dhe të bëjnë thirrje për ndjekje, izolim, po madje edhe deri për genocid ndaj tyre. Në raste të tilla, liria e shprehjes përbën shqetësim për kategori të caktuara individësh dhe shpesh kalon deri në gjuhë urrejtjeje ndaj tyre. Pikërisht, femoneme të tilla aktualizojnë diskutimin për lirinë e shprehjes, kufizimet e saj dhe keqpërdorimin e kësaj lirie.

Në mediat shqiptare, jo në pak raste, është konstatuar se kultura e fjalës së përdorur nuk është e duhura. Njëkohësisht, është vënë re jo në pak raste jemi ndeshur me fenomenin e nxitjes, përdorimit dhe përhapjes së “gjuhës së urrejtjes” në publik për kategori apo grupe shoqërore, pa reflektuar asnjë ndjenjë përgjegjësie për fjalën e thënë në median e shkruar dhe atë televizive.

Liria e shprehjes buron nga parashikimet përkatëse në aktet juridike ndërkombëtare dhe standardet minimale të saj rezultojnë të përcaktuara në aktet ndërkombëtare të detyrueshme në nivel të përgjithshëm ndërkombëtar dhe në nivel rajonal. Shtetet palë e kanë për detyrë t’i inkorporojnë të drejtat dhe liritë në legjislacionin vendas dhe, në rast të cenimit të tyre, të mundësojnë mjete juridike për të rivendosur të drejtat e shkeluara.

Barazia dhe mosdiskriminimi, janë gur themeli i Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë. Në nenin 18, të saj, Kushtetuta sanksionon: *“1. Të gjithë janë të barabartë përpara ligjit. 2. Askush nuk mund të diskriminohet padrejtësisht për shkaqe të tilla si gjinia, raca, feja, etnia, gjuha, bindjet politike, fetare a filozofike, gjendja ekonomike, arsimore, sociale ose përkatësia prindërore. 3. Askush nuk mund të diskriminohet për shkaqet e përmendura në paragrafin 2, nëse nuk ekziston një përligje e arsyeshme dhe objektive.”*

Barazia dhe mosdiskriminimi janë gur themeli edhe e të drejtës ndërkombëtare mbi të drejtat e njeriut, të cilat janë ratifikuar nga vendi ynë duke u bërë pjesë të rendit të brendshëm juridik, menjëherë pas Kushtetutës dhe me epërsi ndaj ligjeve kombëtare.

Shqipëria ka nënshkruar Konventën Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtat të Njeriut dhe Lirive Themelore (në vijim KEDNJ), e cila në nenin 14, ndalon diskriminimin dhe detyron shtetet anëtare që të garantojnë gëzimin e të drejtave dhe lirive të përcaktuara në këtë Konventë pa diskriminim bazuar në një listë jo shteruese shkaqesh, duke sanksionuar: *“Gëzimi i të drejtave dhe i lirive të përcaktuara në këtë Konventë duhet të sigurohet, pa asnjë dallim të bazuar në shkaqe të tilla si seksi, raca, ngjyra, gjuha, feja, mendimet politike ose çdo mendim tjetër, origjina kombëtare ose*

shoqërore, përkatësia në një minoritet kombëtar, pasuria, lindja ose çdo status tjetër”, si dhe Protokollin Nr. 12 të KEDNJ-së, i cili i detyron shtetet anëtare të garantojnë gëzimin pa diskriminim të të drejtave dhe lirive të përcaktuara nga legjislacioni i brendshëm. Duke mbajtur parasysh, hierarkinë e normave juridike të sanksionuar në nenin 116 të Kushtetutës, i cili sanksionon epërsinë e të drejtës ndërkombëtare të ratifikuar nga Republika e Shqipërisë mbi ligjet e brendshme, KEDNJ, në referim edhe të evokimit që i bëhet asaj në nenin 17/2 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, merr një status kushtetues në të drejtën tonë të brendshme. Për rrjedhojë logjike edhe praktika e Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), me anë të të cilave bëhet interpretimi i Konventës, kanë fuqinë e Konventës.

Vendi ynë ka ratifikuar shumë prej traktateve për të drejtat e njeriut të Kombeve të Bashkuara, ndër të tjera, Paktin Ndërkombëtar për të Drejtat Civile dhe Politike, i cili në nenin 2, pika 1, përcakton: *“1. Çdo shtet palë i këtij Pakti zotohet të respektojë dhe t’u sigurojë të gjithë njerëzve që ndodhen në territorin e tij dhe që varen nga juridiksioni i tij, të drejtat e njohura në këtë Pakt, pa kurrfarë dallimi të bazuar në racë, ngjyrë, seks, gjuhë, fe, opinion politik ose çdo opinion tjetër, origjinë kombëtare apo shoqërore, pasuri, lindje ose çdo shkak tjetër.”*, ndërsa në nenin 26, ky Pakt sanksionon: *“Të gjithë njerëzit janë të barabartë përpara ligjit dhe kanë të drejtë mbrojtjeje të barabartë të ligjit pa kurrfarë dallimi. Lidhur me këtë, ligji duhet të ndalojë çdo diskriminim dhe të garantojë për të gjithë, mbrojtje të barabartë dhe efektive, kundër çdo diskriminimi e sidomos për shkak të racës, ngjyrës, seksit, gjuhës, fesë, opinionit politik dhe çdo opinion tjetër, origjinës kombëtare apo shoqërore, pasurisë, lindjes ose çdo shkak tjetër.”*

Liria e shprehjes është një e drejtë Kushtetuese, e parashikuar nga neni 22, ku sanksionohet: *“Liria e shprehjes është e garantuar.”*

Liria e shprehjes garantohet edhe në kuadër të akteve të tjera ndërkombëtare të ratifikuara nga vendi ynë. Liria e shprehjes sanksionohet nga neni 10, i KEDNJ-së, ku përcaktohet: *“1. Çdokush ka të drejtën e lirisë së shprehjes. Kjo e drejtë përfshin lirinë e mendimit dhe lirinë për të marrë ose për të dhënë informacione dhe ide pa ndërhyrjen e autoriteteve publike dhe pa marrë parasysh kufijtë. Ky nen nuk i ndalon Shtetet që t’u kërkojnë ndërmarrjeve të transmetimit audioviziv, televiziv ose kinematografik të pajisen me licencë. 2. Ushtrimi i këtyre lirive që përmban detyrime dhe përgjegjësi, mund t’u nënshtrohet atyre formaliteteve, kushteve, kufizimeve ose sanksioneve të parashikuara me ligj dhe që janë të nevojshme në një shoqëri demokratike, në interes të sigurisë kombëtare, integritetit territorial ose sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit dhe parandalimin e krimit, për mbrojtjen e shëndetit ose të moralit, për mbrojtjen e dinjitetit ose të të drejtave të të tjerëve, për të ndaluar përhapjen e të dhënave konfidenciale ose për të garantuar autoritetin dhe paanshmërinë e pushtetit gjyqësor.”*

Liria e shprehjes garantohet edhe në kuadër të Paktit Ndërkombëtar për të Drejtat Civile dhe Politike. Në nenin 19, të Paktit, sanksionohet se: *“1. Secili duhet të ketë të drejtën e opinionit pa ndonjë ndërhyrje. 2. Secili duhet të ketë të drejtën e lirisë së shprehjes; kjo e drejtë përfshin lirinë e kërimit, marrjes dhe përhapjes së informacioneve dhe ideve të të gjitha llojeve, pavarësisht nga*

kufijtë, qoftë me gojë, me shkrim, në formë të shtypur ose artistike, ose me çdo mjet tjetër të zgjedhur prej tij. 3. Ushtrimi i lirive të parashikuara në paragrafin 2 të këtij neni, nënkupton detyra dhe përgjegjësi të posaçme. Për rrjedhojë ai mund t'u nënshtrohet disa kufizimeve të cilat duhet të përcaktohen shprehimisht me ligj dhe të jenë të domosdoshme: (a) Për respektimin e të drejtave ose të reputacionit të të tjerëve; (b) Për mbrojtjen e sigurisë kombëtare, të rendit publik, të shëndetit ose të moralit publik.”

Liria e shprehjes, përfshin lirinë e mendimit dhe lirinë për të marrë dhe për të shprehur ose për të dhënë informacione dhe ide, pa ndërhyrje. Liria e mendimit dhe e shprehjes janë thelbësore për çdo shoqëri dhe përbëjnë gurin e themelit për zhvillimin e çdo personi dhe çdo shoqërie të lirë dhe demokratike. Liria e mendimit, nuk i nënshtrohet asnjë kufizimi apo ndërhyrje. Asnjë person nuk mund të jetë subjekt i asnjë ndalimi ose kufizimi, për shkak të mendimeve/opinioneve të tij aktuale, të perceptuara apo të supozuara. Të gjitha format e mendimit janë të mbrojtura, duke përfshirë mendimet politike, shkencore, historike, morale ose të natyrës fetare. Liria e shprehjes, përfshin, shprehjen/dhënien dhe marrjen e komunikimeve në çfarëdo lloj forme të ideve dhe mendimeve, të cilat janë të transmetueshme tek të tjerët. Kjo lloj lirie nuk është absolute dhe është subjekt i kufizimeve. Ushtrimi i lirisë së shprehjes përmban në vetvete detyrime dhe përgjegjësi.

Liria e shprehjes është subjekt i kufizimeve, sipas përcaktimit të nenit 17, të Kushtetutës. Sipas kësaj dispozite kushtetuese, kufizimi i të drejtave dhe lirive të parashikuara në Kushtetutë mund të vendosen vetëm me ligj, për një interes publik ose për mbrojtjen e të drejtave të të tjerëve. Kufizimi duhet të jetë në përpjesëtim me gjendjen që e ka diktuar atë. Këto kufizime nuk mund të cenojnë thelbin e lirive dhe të të drejtave dhe në asnjë rast nuk mund të tejkalojnë kufizimet e parashikuara në Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Referuar KEDNJ, kufizimi i këtyre të drejtave përcaktohet nga neni 9/2 dhe 10/2.

Këto parashikime shkojnë në të njëjtën linjë edhe me rregullimin dhe nivelin e kufizimeve të zbatueshme për këto të drejta, të parashikuara nga traktatet e të drejtave të njeriut në kuadër të Kombeve të Bashkuara, të cilat vendi ynë i ka ratifikuar, sikurse është Pakti për të Drejtat Civile dhe Politike. Ky traktat i të drejtave të njeriut rregullon ushtrimin dhe kufizimet e zbatueshme për këto të drejta në nenet 18/3 dhe 19/3 të tij.

Neni 17, i KEDNJ-së, ndalon shpërdorimin e të drejtave, duke sanksionuar: *“Asnjë nga dispozitat e kësaj Konvente nuk mund të interpretohet se i jep një Shteti, grupimi ose individ, të drejtë që të përfshihet në ndonjë veprimtari ose të kryejë ndonjë akt që synon cënimin e të drejtave dhe lirive të përcaktuara në këtë Konventë ose kufizime më të gjera të këtyre të drejtave ose lirive sesa është parashikuar në Konventë”.*

Një ndalim të ngjashëm e gjejmë të formuluar edhe në nenin 5, të Paktit Ndërkombëtar për të Drejtat Civile dhe Politike, ku sanksionohet: *“1. Asnjë dispozitë e këtij Pakti nuk mund të interpretohet asisoj sikur i njeh një shteti, një grupi ose një personi çfarëdo të drejtë për të zhvilluar ndonjë veprimtari ose për të kryer një veprim që synon prishjen e të drejtave dhe lirive*

të njohura në këtë Pakt ose kufizimin e tyre në një shkallë më të gjerë se sa parashikohet me këtë Pakt.”

Toleranca dhe respekti për dinjitet të barabartë të të gjitha qenieve njerëzore përbëjnë themelet e një shoqërie demokratike dhe pluraliste. Duke qenë kështu, si një çështje parimi mund të konsiderohet e nevojshme që në shoqëri të caktuara demokratike të dënohen apo edhe të parandalohen të gjitha format e shprehjes të cilat përhapin, nxisin, promovojnë apo justifikojnë urrejtjen të bazuar tek mungesa e tolerancës. (*Erbakan kundër Turqisë, vendimi 6 korrik 2006, paragrafi 56*)

Sipas Rekomandimit nr. R (97) 20 të Komitetit të Ministrave për shtetet anëtare për “*Gjuhën e urrejtjes*”⁷, termi “*gjuhë urrejtjeje*” do të kuptohet si mbulim i të gjitha formave të shprehjes që përhapin, nxisin, ose justifikojnë urrejtjen racore, ksenofobinë, antisemitizmin ose forma të tjera urrejtjeje të bazuara në intolerancë, duke përfshirë: intolerancën e shprehur nga nacionalizmi agresiv dhe etnocentrizmi, diskriminimi dhe armiqësi kundër pakicave, emigrantëve dhe njerëzve me origjinë emigrante.”

Rekomandimi Nr.15 i Politikës së Përgjithshme të Komisionit Evropian kundër Racizmit dhe Intolerancës (ECRI) “*Për Luftimin e Gjuhës së Urrejtjes*”, miratuar më 8 Dhjetor 2015⁸, e përkufizon “*gjuhën e urrejtjes*”: “*gjuha e urrejtjes duhet të kuptohet si avokim, promovim apo nxitje në çfarëdo formë të denigrimit, urrejtjes apo përgojimit të një personi apo grupe personash, si edhe si ngacmim, ofendim, stereotipizim, stigmatizim apo kërcënim ndaj personit apo grupi personash dhe justifikimi i të gjitha llojeve të mëparshme të shprehjes mbi shkaqet e racës, ngjyrës, prejardhjes, përkatësisë kombëtare apo etnike, moshës, aftësisë së kufizuar, gjuhës, fesë apo besimit, seksit, gjinisë, identitetit gjinor, orientimit seksual dhe karakteristikave të tjera personale apo statusit*”.

Po sipas Rekomandimit Nr.15, të ECRI-t, vlerësimi nëse ekziston rreziku që aktet e mësipërme të ndodhin, duhet të merret duke pasur parasysh rrethanat specifike në të cilat përdoret “*gjuha e urrejtjes*”.

Në mënyrë të veçantë duhet të mbahet parasysh:

- a) konteksti në të cilin po përdoret gjuha e urrejtjes në fjalë (konkretisht, nëse ekzistojnë tashmë tensione të rënda brenda shoqërisë ku përcillet kjo gjuhë e urrejtjes);
- b) aftësinë e personit që përdor gjuhën e urrejtjes për të ushtruar ndikim mbi të tjerët (p.sh. duke qenë udhëheqës politik, fetar ose komunitar);
- c) natyrën dhe forcën e gjuhës së përdorur (p.sh. nëse është provokuese dhe e drejtpërdrejtë, përfshin përdorimin e keqinformimit, stereotipizimin negativ dhe stigmatizimin, ose është në gjendje të nxitë akte dhune, frikësimi, armiqësie ose diskriminimi);

⁷ Miratuar nga Komiteti i Ministrave më 30 tetor 1997 në takimin e 607-të të Zëvendës Ministrave.

⁸ Në vijim referohet me akronimin Rekomandimi Nr.15, i ECRI-t.

- d) kontekstin e komenteve specifike (nëse janë një dukuri e izoluar ose janë ritheksuar disa herë dhe nëse ato mund të vlerësohen si të kundërbalancuara nga të tjerët ose nga vetë folësi apo dikush tjetër, sidomos gjatë një debati);
- e) mediumin (formatin) e përdorur (nëse mundëson përgjigje të menjëhershme nga publiku, për shembull një aktivitet që ndodh "direkt");
- dhe f) natyrën e publikut (nëse ka në dispozicion mjetet dhe prirjen apo ndjeshmërinë për t'u përfshirë në akte dhune, frikësimi, armiqësie ose diskriminimi)⁹.

Në dy vendime, *Behar dhe Gutman kundër Bullgarisë* (nr. 29335/13, datë 16.02.2021) dhe *Budinova dhe Chaprazov kundër Bullgarisë* (nr. 12567/13, datë 16.02.2021), GJEDNJ, ka vendosur disa faktorë me rëndësi, (që nuk janë shterues) të cilët duhet të merren në konsideratë kur vlerësohet, nëse deklaratat publike negative në lidhje me një grup shoqëror ngrihen mbi “*nivelin e ashpërsisë*” për t'u konsideruar diskriminuese. Faktorët me rëndësi, që sipas GJEDNJ duhet të merren në konsideratë janë:

1. Karakteristikat e grupit (për shembull madhësia e tij, shkalla e homogjenitetit, cënueshmëria e tij e veçantë ose historia e stigmatizimit dhe pozicioni i tij përballë shoqërisë në tërësi);
2. Përmbajtjen e saktë të deklaratave negative në lidhje me grupin (në veçanti, shkallën në të cilën ato mund të përcjellin një stereotip negativ për grupin në tërësi, dhe përmbajtjen specifike të atij stereotipi);
3. Formën dhe kontekstin në të cilin janë bërë deklaratat, shtrirjen e tyre (që mund të varet nga vendi dhe si janë bërë), pozicioni dhe statusi i autorit të tyre dhe shkalla në të cilën ato mund të konsiderohen se kanë ndikuar një aspekt thelbësor të identitetit dhe dinjitetit të grupit.

Sipas GJEDNJ-së, është ndërveprimi i të gjithë këtyre faktorëve që ka rëndësi. Pra, faktorët e sipërcituar duhen konsideruar në mënyrë kumulative që të mund të vlerësohet niveli i ashpërsisë.

Kufizimi i “gjuhës së urrejtjes” duket se kërkon një pajtim të dy grupeve të vlerave: kërkesat e shoqërisë demokratike për të lejuar debat të hapur dhe autonomi dhe zhvillim individual me detyrimin gjithashtu bindës, për të parandaluar sulmet ndaj komuniteteve vulnerabël dhe për të siguruar pjesëmarrjen e barabartë dhe jodiskriminuese të të gjithë individëve në jetën publike. Në këtë kontekst, çështja thelbësore që shtrohet në çështjen objekt shqyrtimi, është pesha respektive që ka liria e shprehjes, në raport me të drejtën për të jetuar të lirë nga diskriminimi dhe për të gëzuar respekt të barabartë, të të gjithë personave pa dallim.

Në çështjen nr.618/18, *Sokolovski kundër Rusisë*, GJEDNJ (në vendimin e saj të datës 4 qershor 2024) trajtoi çështjen e gjuhës së urrejtjes fetare si një vepër penale që ndërhyr në të drejtën e lirisë së shprehjes dhe informacionit sipas nenit 10, të KEDNJ-së¹⁰.

⁹ Rekomandimi Nr.15, i ECRI-t, Relacioni Shpjegues, Pjesa B “*Përkufizime*”, nën-ndarja “*Përkufizimi i gjuhës së urrejtjes*”, pika 16.

¹⁰ Shih gjithashtu *Lenis kundër Greqisë dhe Tagiyev dhe Huseynov kundër Azerbajxhanit*.

GJEDNJ vlerësoi se, sanksionet e vendosura ndaj një blogeri për ofendim të ndjenjave të besimtarëve fetarë dhe nxitje të urrejtjes ndaj një grupi shoqëror në një seri video-mesazhesh kishin shkelur të drejtën e bloggerit për lirinë e shprehjes. GJEDNJ vendosi njëzëri se ndjekja penale dhe dënimi i bloggerit përbënte një ndërhyrje joproporcionale që nuk ishte e nevojshme në një shoqëri demokratike, pasi ndërhyrjet në të drejtën e bloggerit nuk gjenin justifikimin e duhur, nga autoritetet gjyqësore vendase.

GJEDNJ-ja fillimisht konfirmoi se klauzola e abuzimit e nenit 17¹¹, të KEDNJ-së, mund të zbatohet vetëm në një bazë të jashtëzakonshme dhe në raste ekstreme. Kjo do të thotë se neni 17 mund të zbatohet vetëm kur është dukshëm e qartë se deklaratat e kontestuarat synonin të shmangnin të drejtën e lirisë së shprehjes nga qëllimi i saj real dhe ishin dukshëm në kundërshtim me vlerat e KEDNJ. GJEDNJ konstatoi se komentet e Sokolovski, megjithëse ato mund të konsideroheshin nga një pjesë e publikut si të papërpunuara, nuk arritën një shkallë virulence për të justifikuar zbatimin e nenit 17 të KEDNJ (shih gjithashtu Perinçek kundër Zvicrës).

.....

Së fundmi, GJEDNJ-ja vlerësoi se, nuk kishte indikacione se videot përmbanin ndonjë thirrje për akte të paligjshme ose të dhunshme... dhe gjithashtu vuri në dukje se, gjykatat vendase nuk shqyrtuan nëse deklaratat e Sokolovski ishin të një natyre fyese të paqellimte për besimet fetare, ose nëse ato nxisnin mungesë respekti ose urrejtje ndaj Kishës Ortodokse. GJEDNJ arriti në përfundimin se gjykatat vendase nuk zbatuan standarde në përputhje me parimet e përcaktuara në nenin 10¹² të KEDNJ-së dhe për këtë arsye nuk dhanë arsye “përkatëse dhe të mjaftueshme” për të justifikuar ndërhyrjen në fjalë, prandaj vlerësoi se ka pasur shkelje të nenit 10 të KEDNJ.

Sipas GJEDNJ-së, sulmi kundër reputacionit të personit/personave duhet të arrijë një nivel të tillë të rëndë, në mënyrë që të shkaktojë paragjykim të gëzimit të së drejtës së respektimit të së drejtës nga individi/individët. Gjuha e urrejtjes konsiderohet e tillë edhe kur efekti që prodhon apo krijon pritshmërinë se mund të nxisë drejt kryerjes së akteve të dhunës, frikësimit armiqësisë apo diskriminimit.

Në Rekomandimin CM/Rek (2022)16, të Komitetit të Ministrave, të Këshillit të Europës për shtetet anëtare për masat për luftën kundër gjuhës së urrejtjes (miratuar nga Komiteti i Ministrave më 20 Maj 2022 në sesionin e 132), përcaktohet se: *“Në vlerësimin e ashpërsisë së gjuhës së urrejtjes dhe përcaktimin e llojit të përgjegjësisë, nëse ka, duhet t'i atribuohet ndonjë shprehjeje specifike, autoritetet e shteteve anëtare dhe palët e tjera të interesuara, duke ndjekur udhëzimet e dhëna nga praktika gjyqësore përkatëse e Gjykatës, duhet të marrin parasysh faktorët e mëposhtëm dhe ndërveprimin ndërmjet tyre: përmbajtja e shprehjes; konteksti politik dhe social në kohën e shprehjes; qëllimi i folësit; roli dhe statusi i folësit në shoqëri; si shpërndahet apo*

¹¹Neni 17, “Nalimi i shpërdorimit të të drejtave”, përcakton se: “Asnjë dispozitë e Konventës nuk mund të çënojë të drejtat dhe liritë e përcaktuara në të”.

¹² Neni 10, “Liria e shprehjes”: “Çdokush ka të drejtën të shprehë dhe të shkruajë atë që mendon, si dhe të japë e marrë informacione. Kjo e drejtë përfshin edhe lirinë e shtypit.”

përfshihet shprehja; aftësia e shprehjes për të çuar në pasoja të dëmshme, duke përfshirë afërsinë e pasojave të tilla; natyra dhe madhësia e audiencës dhe karakteristikat e grupit të synuar.

Për të vlerësuar nëse ekziston rreziku që aktet e promovuara ose të nxitura nga gjuha e urrejtjes të ndodhin, Komisioneri ka marrë në konsideratë rrethanat e mëposhtme, në përputhje me frymën e Rekomandimit të ECRI-t.

Komisioneri vlerëson se, në rastin objekt shqyrtimi shprehja është realizuar nëpërmjet fjalëve të deklaruara dhe në mënyrë publike, pasi gjuha në shqyrtim e përdorur në shkrimin e portalit Priza.AL, është bërë në një platformë mediatike online, e cila përfshihet në mjetet e përhapjes së gjuhës së urrejtjes.

Rezulton se, më datë 29.06.2024, në portalin Priza.AL, me Administrator z. E. L, është publikur shkrimi me titull: “Futjani vrapit nga “Buldozeri” i Onkologjikut, “Boli” i Përmbarrimit, “Fuçia” e Avokatisë”.

Për rrjedhojë, bazuar në sa më sipër, si dhe në mungesë të parashtrimeve a qëndrimit të mbajtur nga ana e z. L, Komisioneri, ka analizuar kontentin e shkrimit të bërë në portalin Priza.AL, me datë 29.06.2024 (akesuar në linkun: <https://www.priza.al/futjani-vrapit-nga-buldozeri-i-onkologjikut-boli-permbarimit-fucia-e-avokatis/>), shkrim i postuar gjithashtu edhe në faqen personale të facebook-ut të z. L.

Kodi i Procedurës Administrative, i ndryshuar, në nenin 80, pika 3, e tij ka përcaktuar se: “Faktet tashmë të njohura për autoritetin publik ose faktet e njohura botërisht dhe faktet e prezumuara nga ligji nuk kanë nevojë për prova të mëtejshme.”

Shkrimi në fjalë, i cili është objekt shqyrtimi në këtë çështje, është bërë publik nëpërmjet publikimit online dhe si e tillë gjuha e përdorur nga ana e subjektit në median e shkruar Priza. AL konsiderohet e njohur publikisht dhe Komisioneri ka administruar për efekt të hetimit administrativ publikimin e shkrimit me titull: “Futjani vrapit nga “Buldozeri” i Onkologjikut, “Boli” i Përmbarrimit, “Fuçia” e Avokatisë”.

Nga këqyrja e analizimi i gjuhës së përdorur në këtë artikull, lidhur me pjesën e pretenduar nga ankuesja, Komisioneri saktëson se, ka analizuar gjuhën e përdorur në shkrim, referuar transkriptit më lart (faqe 4, e Vendimit), të cilën e ka vlerësuar nëse potencialisht kishte premisa për një gjuhë që shkon në tejkalim të lirisë së shprehjes.

Në këtë kuadër, pala ankuese pretendon se në shkrimin e këtij artikulli është përdorur një gjuhë jo e përshtatshme, fyese, denigruese, gjuhë të cilën e konsideron diskriminim në formën e shqetësimit dhe “gjuhë urrejtjeje” për shkak të pamjes së saj të jashtme (peshës trupore) dhe që ka cenuar personalitetin, dinjitetin, profesionin dhe figurën e saj.

Në kontekst të gjuhës së përdorur në shkrimin e publikuar në portalin Priza. AL sipërcituar, Komisioneri, vëren se:

Më poshtë është ndalur në analizën e kontentin të shkrimit me titull: *“Futjani vrapit nga ‘Buldozeri’ i Onkologjikut, ‘Boli’ i Përmbarrimit, ‘Fuçia’ e Avokatisë”, datë 29.06.2024, të publikuar në portalin Priza.AL, përsa i takon gjuhës së përdorur nga gazetari, lidhur me cilësimet e tilla, drejtuar ankueses, në cilësinë e avokates, si:*

“‘Fuçia e Avokatisë’, avokatja obeze...sekserja apo ‘Fuçia’ për shkak të dorës së rëndë të gjobave dhe pirjes së birrave pa limit, po hetohet...

...personazhe të botës së krimit që e përdorën avokaten K, si korriere ndërlidhëse mes dy botëve, asaj të drejtësisë dhe krimit.

Ne do sjellim fakte të forta për këta tre obezë të mjekësisë dhe drejtësisë, jo për shëndetin e tyre të sëmurë, por për profesionin e tyre të rrënuar nga pija, bixhozi, makutëria dhe adulteria...”.

Gjatë aktivitetit të tij, Komisioneri ka dënuar fuqimisht përdorimin e gjuhës fyese dhe intolerancës ndaj një komuniteti apo individi të caktuar, nga ana e individëve që bëjnë pjesë në jetën publike.

Sipas GJEDNJ, sulmi kundër reputacionit të personit duhet të arrijë një nivel të rëndë në mënyrë që të shkaktojë paragjykim të gëzimit të së drejtës se respektimit të së drejtës nga individi.

Komisioneri vëren se, në lidhje me vetë-rregullimin e mediave është miratuar Kodi i Etikës së Gazetarit¹³, i cili është hartuar nga ekspertë kombëtarë dhe ndërkombëtarë (përfshirë gazetarët) në kuadër të projektit të Këshillit të Evropës “Përforcimi i Ekspertizës Gjyqësore për Lirinë e Shprehjes dhe Mediave në Evropën Juglindore” (JUFREX).

Parimet e këtij Kodi janë në përputhje me vlerat etike universale të gazetarisë, të njohura dhe të pranuara gjerësisht nga mediat dhe organizatat e gazetarëve në vendet demokratike. Ato përbëjnë gurin e themelit të pluralizmit demokratik dhe po ashtu respektojnë frymën e Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, Deklaratën Universale të të Drejtave të Njeriut dhe Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Në kontekst të sa më sipër, Kodi i Etikës është një instrument vetë-rregullues i cili synon të drejtojë, forcojë dhe përmirësojë cilësinë e gazetarisë dhe ndjenjën e përgjegjësisë së gazetarëve në Shqipëri. Parimet e këtij Kodi janë në përputhje me vlerat etike universale të gazetarisë dhe respektojnë frymën e Kushtetutës, Deklaratën Universale të të Drejtave të Njeriut dhe Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Kodi etik përfaqëson një përmbledhje normash dhe rregullash etike lidhur me çështje më të rëndësishme etike që hasen gjatë ushtrimit të gazetarisë.

Media është mjeti nëpërmjet të cilave bëhet e mundur shpërndarja e informacionit drejt një pluraliteti marrësish ose publiku, pa dallim. Një nga çështjet më me debat në fushën e gazetarisë është etika gazetareske, e cila në shumë raste lë për të dëshiruar. Gazetaria e shkruara dhe ajo televizive, përveç misionit informativ në vetvete ka si qëllim përcjelljen e kulturës në kuptimin e thellë dhe të plotë të saj, duke filluar nga mesazhi dhe opinionet e profesionistëve deri tek sjellja dhe etika qytetare.

¹³ Kodi i Etikës së Gazetarit (2018) i disponueshëm në <https://kshm.al/en/about-us/code-of-ethics/> (30.4.2020)

Adresa: Rruga e Durrësit, Nr.27, Kodi Postar 1001, Tiranë, Tel: +355 4 2431078, e-mail: info@kmd.al, Web: www.kmd.al

Në shoqëritë multikulturore, të cilat karakterizohen nga shumëllojshmëri traditash, besimesh fetare dhe mënyrash jetese, ndonjëherë është e nevojshme që e drejta për lirinë e shprehjes të ekuilibrohet me të drejtën e lirisë së mendimit, ndërgjegjes dhe fesë, ose të drejtën për të qenë i mbrojtur nga diskriminimi. Arritja e kësaj mbrojtjeje, bëhet përmes balancës mes tyre, pasi këto të drejta përbëjnë shtyllat themelore të një “shoqërie demokratike”.

Shqipëria ka zhvilluar një kuadër ligjor të përshtatshëm për të trajtuar mbrojtjen e të drejtave të njeriut si dhe për ndalimin e diskriminimit. Si anëtare e Këshillit të Evropës dhe shtet kandidat në Bashkimin Evropian, Shqipëria është pjesë e akteve ndërkombëtare përkatëse. Shqipëria ka përmirësuar shpesh legjislacionin me synim harmonizimin me standardet ndërkombëtare dhe të Bashkimit Evropian. Legjislacioni aktual vlerësohet se është në përputhje me standardet ndërkombëtare mbi gjuhën e urrejtjes.

LMD, në nenin 3, pika 8 e tij, ka përcaktuar se, “*Gjuha e urrejtjes*” është çdo formë e shprehjes në publik, me çdo mjet, e promovimit, nxitjes së denigrimit, urrejtjes ose shpifjes, çdo shqetësim, fyerje, stereotip negativ, stigmatizim ose kërcënim ndaj një personi ose grupi personash, si dhe çdo justifikim i të gjitha formave të shprehjes e bazuar në një listë joshteruese të shkaqeve, sipas nenit 1 të këtij ligji.

Komisioneri thekson se, *gjuha e urrejtjes*”, konsiderohet e tillë, kur ajo përdoret që të nxisë apo krijon pritshmërinë që të ketë efektin e nxitjes, drejt kryerjes së akteve të dhunës, frikësimit, armiqësisë apo diskriminimit ndaj personit/personave të shenjëstruar, që në rastin konkret pretendohet nga pala ankuese, kundrejt saj si person, për shkak të pamjes së jashtme, peshës së saj trupore.

Për të vlerësuar pretendimet e ankuses, shkrimi duhet analizuar në tërësinë e tij, lidhur me faktet, ngjarjet dhe fenomenet që ai trajton. Rezulton se shkrimi trajton ngjarje tejet shqetësuese dhe që kanë patur një impakt të fortë publik, në kufijtë e skandalit, e konkretisht: korrupsionin në mjekësi (trajtimi mjekësor i pacientëve me kancer përkundëjt pagesës, në rastin e evidentuar në Onkologji në QSUNT¹⁴), korrupsionin në marrjen e pronave të qytetarëve, për shuma të palikujduara të kredive nga përmbartuesit në bashkëpunim me avokatë (ankuesen në rastin konkret të pretenduar).

Tematikat e mësipërme janë publikuar për ditë radhazi nga pothuajse të gjitha mediat e shkruara, elektronike, portalet e ndryshme, televizionet kombëtare, etj, dhe janë bërë prezent edhe në institucione të ndryshme shtetërore (Prokurori, Gjykatë, Banka Kombëtare, etj) përfshirë edhe Parlamentin.

Shkrimi i z. L ka pasur si qëllim parësor e thelbësor evidentimin e problematikës tejet shqetësuese të korrupsionit, referuar edhe rasteve konkrete, duke evidentuar edhe personat konkret me emër mbiemër (përfshirë edhe ankuesen), për të cilët pretendohet se kanë shkelur ligjin.

¹⁴ Akronim për Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza”.

Adresa: Rruga e Durrësit, Nr.27, Kodi Postar 1001, Tiranë, Tel: +355 4 2431078, e-mail: info@kmd.al, Web: www.kmd.al

Në këtë kontekst, përdorni i termave “Çufo i dhjamosur¹⁵” (për mjekun e Onkologjikut/z. E. G), “Boli i Përmbarrimit” (për përmbarruesin, z. R. B) dhe “Fuçia e Avokatisë” (për ankuesen) – janë epitete, metafora të përdorura për të evidentuar dhe theksuar fenomenin galopant, të korrupsionit të përhapur, sipas autorit të shkrimit.

Këto shprehje nuk rezultojnë se kanë patur për qëllim në vetvete evidentimin e paraqitjes fizike në kontekstin poshtërues e negativ.

Në tërësi qëllimi i artikullit të z. L ka qenë pasqyrimi i veprimeve korruptive (sipas tij) të personazheve (përfshirë edhe ankuesen) në shkelje të ligjit.

Në kontekst të sa më sipër, Komisioneri, vlerëson se, gjuha e përdorur nga gazetari E. L në artikullin e analizuar, nuk është e tillë, e atij niveli e natyre, që të nxisë apo krijojë pritshmërinë që të ketë efektin e nxitjes, drejt kryerjes së akteve të dhunës, frikësimit, armiqësisë apo diskriminimit ndaj personave të shenjëstruar/përfshirë ankuesen, në mënyrë që të përmbushin prapë e ashpërsisë të kërkuar për t’u konsideruar “gjuhë urrejtje”, sipas LMD.

Dukshëm, shprehjet e përdorura në këtë artikull/shkrim nuk përfaqësojnë kufizimin e lirisë së shprehjes. Komisioneri vëren se, në rastet kur ka vlerësuar dhe konstatuar përdorimin e gjuhës së urrejtjes, në mënyrë të drejtëpërdrejtë apo të tërthortë ka konkluduar se është prekur apo afektuar një grup i gjerë personash, të cilët i bashkon një veçori apo shkak i përbashkët dhe i identifikueshëm si i tillë në LMD.

Për sa më sipër, Komisioneri vlerëson se, pretendimi i ngritur nga pala ankuese se gjuha e përdorur në shkrimin me titull: “*Futjani vrapit nga “Buldozeri” i Onkologjikut, “Boli” i Përmbarrimit, “Fuçia” e Avokatisë*”, datë 29.06.2024, në portalin Priza. Al, nxit urrejtjen për shkak të pamjes së jashtme (peshës trupore), është i pabazuar.

Përfundimisht, Komisioneri arrin në konkluzionin se, shprehjet dhe gjuha e përdorur nga z. E. L, në shkrimin sipërcituar, nuk përbën “gjuhë urrejtje¹⁶” në kuptim të nenit 3, pika 8, të ligjit nr.10221, datë 04.02.2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar.

Së dyti, Komisioneri vëren se, ankuesja në lidhje me pretendimet për thelbin, përmbajtjen e artikullit të z. L, në kontekst të përdorimit të gjuhës jo etike apo me nota fyese e shantazhuese kundrejt saj si individ, në rrafshin personal, mund t’i drejtohet organeve kompetente të drejtësisë.

Për rrjedhojë, lidhur me pretendimin e znj. K, për përdorim të shpifjes, gjuhës kërcënuese, fyese, me qëllim denigrimin e përdhosjen e figurës së saj nga ana e gazetarit E. L, si dhe pretendimet për cenim të privatësisë dhe përndjekjes së saj nëpërmjet fotografimit në ambiente jopublike, (foto që ka shoqëruar shkrimin) Komisioneri vëren se, të gjitha këto janë pretendime, të cilat mund të bëhen pjesë e hetimit e shqyrtimit të organeve kompetente të drejtësisë, si: prokurori e gjykatë.

¹⁵ Metaforë e përdorur nga gazetari A. Ç, në një emision televiziv.

¹⁶ Nga praktika e KMD-së për rastet e ngjashme, citojmë vendimet e Komisionerit, me: nr. 218/2021, nr. 233/2021, nr. 109/2022, nr. 250/2023.

Kodi Penal, në nenin 1¹⁷, të tij, parashikon se: *“Ligji penal përcakton veprat penale, dënimet dhe masat e tjera që merren ndaj autorëve të tyre. Veprat penale ndahen në krime dhe në kundërvajtje penale. Dallimi i tyre bëhet në çdo rast në dispozitat e pjesës së posaçme të këtij Kodi.”*

Në nenin 119, “Fyerja”, përcaktohet se: *“Fyerja e qëllimshme e personit përbën kundërvajtje penale dhe dënohet me gjobë nga pesëdhjetë mijë gjer në një milion lekë.*

Po kjo vepër, kur kryhet botërisht, në dëm të disa personave ose më shumë se një herë, përbën kundërvajtje penale dhe dënohet me gjobë nga pesëdhjetë mijë gjer në tre milionë lekë.”

Neni 120, “Shpifja”, përcakton se: *“Përhapja e qëllimshme e thënieve, si dhe çdo informacion tjetër, duke e ditur se janë të rreme, që cenojnë nderin dhe dinjitetin e personit, përbën kundërvajtje penale dhe dënohet me gjobë nga pesëdhjetë mijë gjer në një milion e pesëqind mijë lekë. Po kjo vepër, kur kryhet botërisht, në dëm të disa personave ose më shumë se një herë, përbën kundërvajtje penale dhe dënohet me gjobë nga pesëdhjetë mijë gjer në tre milionë lekë.”*

Neni 121, “Ndërhyrje të padrejta në jetën private”, parashikon se: *“Vendosja e aparaturave që shërbejnë për dëgjim apo regjistrim të fjalëve ose të figurave, dëgjimi, regjistrimi ose transmetimi i fjalëve, fiksimi, regjistrimi ose transmetimi i figurave, si dhe ruajtja për publikim apo publikimi i këtyre të dhënave që ekspozojnë një aspekt të jetës private të personit pa pëlqimin e tij, përbën kundërvajtje penale dhe dënohet me gjobë ose me burgim gjer në dy vjet.”*

Neni 121/a, “Përndjekja”, parashikon se: *“Kërcënimi ose ngacmimi i personit me anën e veprimeve të përsëritura, me qëllimin për t’i shkaktuar një gjendje të vazhdueshme dhe të rëndë ankthi apo frike për sigurinë vetjake, të një të afërmi ose të një personi, me të cilin ka lidhje shpirtërore, apo për ta detyruar të ndryshojë mënyrën e tij të jetesës, dënohet me burgim nga gjashtë muaj gjer në katër vjet...”*

Në këtë kontekst, bazuar në parashikimet ligjore të dispozitave të mësipërme, Komisioneri nuk ka tagër e kompetencë ligjore për hetimin, shqyrtimin e vlerësimit të pretendimeve të tilla që *apriori* mund të përbëjnë elementë të kundërvajtjeve a veprave penale, që hetohen e janë objekt i punës së organeve respektive të drejtësisë. Për rrjedhojë dhe shqyrtimi i tyre është jashtë kompetencave të KMD-së, dhe për pasojë nuk mund t’i nënshtrohet procedurave të mëtejshme të parashikuara në ligj për shqyrtimin e saj.

Në nenin 33, pika 4/b, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: *“4. Ankesa nuk pranohet nëse: b)është e papajtueshme me dispozitat e këtij ligji.”* Mungesa e kompetencës së Komisionerit për shqyrtimin e këtyre pretendimeve të paraqitura nga ankuesja, e bën ankesën lidhur me këto kërkime, të papajtueshme me dispozitat e

¹⁷ “Ligji penal dhe ndarja e veprave penale”

këtij ligji, dhe për rrjedhojë nuk mund t'i nënshtrohet procedurave të mëtejshme të parashikuara në ligj për shqyrtimin e saj.

PËR KËTO ARSYE:

Bazuar në nenin 32 dhe 33 të ligjit nr. 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar,

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I:

1. Konstatimin e mosdiskriminimit të subjektit ankues, E. K, në formën e “*gjuhës së urretjes*” dhe të shqetësimit, për shkak të *pamjes së jashtme*, nga ana e z. E. L, Adminsitrator i “Illyridium Media”.
2. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijeni

KOMISIONERI

Robert GAJDA